

Inserati se sprejemajo in veljajo tristoletna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 "
15 " " " " 3 "

Pri večkratnem tiskanju se cena primeroma zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija na Štarem trgu h. št. 16.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
za pol leta . . . 5 " — "
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr.
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je v Ljogovih ulicah števil. 7.

Izhaja po trikrat na teden in sicer v torek, četrtek in soboto

Meščanje! Volilci ljubljanskega mesta!

Volitve za dopolnenje mestnega občinskega zbora glavnega mesta ljubljanskega se bližajo.

Trikrat že, odkar se neodvisni meščanje ljubljanski teh volitev zopet udeležujemo, ste se vsi, ki ste ponosni na svojo samostojnost, zbrali okolo nas in ste glasovali za može, o katerih ste vedeli, da imajo tako ljubezen do samostalnosti, ljubezen do našega naroda in razumljenje za pravo korist našo, kakor jo imate vi.

Tudi danes stopamo pred vas z zaupanjem in v svesti svoje dobre in pravične stvari.

Mi hočemo može, ki nas razumejo, ki naš jezik in šege naše domovine spoštujejo, ki naš narod ljubijo.

Mi hočemo voliti može, ki branijo in varujejo interese našega mesta, in ki ne delajo na to, da bi velika bremena in davke ljubljanskega meščana s tem še povišali, da v denasnjih za obrtništvo in trgovino tako hudih časih za Ljubljano predraga podvzetja snujejo.

Mi hočemo varčne in našemu narodu pravične može!

Ti, katere vam letos priporočamo, so te lastnosti, katere od svojih kandidatov zahtevamo, v svojem triletnem javnem delovanju zmirom izkazovali, oni pa, ki so novi naši kandidatje, so se svojimi, vsem meščanom znanimi imeni porok za to, da bodo vaše prave koristi zastopali.

Meščanje! Volite take, od katerih morete reči: to so naši domači može, ti se drže zvesto naše reči, oni bodo varčno ravnali z našim občinskim premoženjem.

Mi vam priporočamo:

Za III. razred, ki bode volil v petek, 12. aprila:

gospod **Dr. Karol Bleiweis,**

„ **Franc Goršič,**

gospod **Franc Peterca,**

„ **Vaso Petričič,**

gospod **France Potočnik.**

Za I. razred, ki bode volil ponedeljek, 15. aprila:

gospod **Franc Žučar,**

gospod **Jožef Strzelba.**

gospod **Miha Pakič,**

Od narodnega meščanskega volilnega odbora.

Skader na Bojani.

Na skadarskem jezeru je bilo že za gospodstva rimskega mesto Skodra, ki je bilo pa med tem vsled vojsk skoraj pokončano. S prihodom Hrvatov in Srbov na jug je nastopila nova doba v povesti Skadra, kajti več knezov hrvatskih si ga je izbralo za stolico svojo. Poslednji od njih je bil Juri Balsić, ki je odstopil Skader Benečanom pod pogodbo, da mu dajo mesto Drivost a zraven tega 1000 cekinov vsaka leto. Za nekoliko časa je vzela Benečanom Skader hrvatsko-ogerska država, ali samo za kratko, ker so ga Benečani zopet osvojili.

L. 1474 je obsedel Skader veliki vezir sultana Muhameda II., Sulejman paša, ali junaški odpor benečanskega zapovednika ga je prisilil, da je prenehal z obleganjem.

L. 1477 so Turci ponovili napad na Skader. Takrat je vodil lično Turke sultan Muhamed, ki je stal na čelu 300.000 vojakov, ali vsaki napad je bil odbit, sam prvi napad ga je stal do 12.000 vojakov. Na zadnje je bilo Muhamedu dosta, ter je pustil okoli Skodre do 40.000 vojakov, a z ostalo vojsko je šel dalje. Vojaki, ki so ostali, imeli so mesto samo oblegati ter prisiliti prebivalce gladom na predajo. To obsedanje je trajalo 12 mesecev. Skaderčani so prenašali vse nadloge, ali se niso hoteli prodati. Toda na zadnje pride glas, da je republika sklenila mir s Turci ter jim

Skader odstopila. Posadki in prebivalstvu je bil dovoljen sloboden odhod, a onim, ki so hoteli ostati nadalje v mestu, sloboda veroizpovedi in života. Na tak način prišel je Skader v turške roke.

Od prebivalcev se jih je izselilo komaj okoli 600 ljudi, komaj večidel naseljencev talijanskih. Gorje je bilo za prebivalce hrvatske in arbanske, ki se niso mogli seliti, ker so bili vezani na svoja posestva.

Novi gospodarji so začeli tukaj vladati, kakor drugej. S početka so bili dobri in mirni, ali v kratkem je poklical turški zapovednik vse posestnike, da dokažejo svoje pravo do posestva, a ko oni niso mogli pokazati nobenih pisem, prebral jim je ferman (nalog) velikega vezira, ki odvzimalje vsim kristjanom posestva, ako oni ne morejo pokazati nobenih pisem in če nočejo pristopiti k islamu. Kar se je dogodilo v Bosni in Hercegovini, to je bilo tudi tukaj. Vsi posestniki so se poturčili, samo da jim je ostal imetek. Z gospodstvom turškim zaviada v Skadru tudi barbarstvo turško, o ostanku poprejšnje slobode ni bilo ne daha ne sluha. Povest mesta Skadra se osniva od zdaj na narodnej tradiciji in narodnih pesmah.

Skader je bil pa vendar v Turškej v nekem posebnem položaju. Tako je večina guvernerjev bila iz krvi domače ter nazadnje postala ta čast naslednja v rodovini Bušatlija,

od kojih so nekteri bili skoraj neodvisni. Bušatlije pa prihajajo iz rodovine Crnojevičev, ki so nekaj vladali v Črnej gori in Zeti.

Sin Ivana bega in brat Jurja Crnojeviča Staniša sta pobegnila koncem 15. veka z nekimi Črnogorci v Carigrad, kjer so se poturčili, a sultan jih je sprejel v svojo službo ter dal Staniši Črnogoro in Skader, ako se vzdigne z vojsko proti svojim bratom. Staniša se je zares podal z vojsko proti svojemu bratu Jurju, ali je bil na lješkem polju od Črnogorcev popolnoma potolčen. Skadrani niso hoteli takrat Staniša priznati za svojega gospodarja. V Carigrad tudi ni več smel, zatoraj si je izbral za prebivališče vas Bušat, tri ure južno od Skadra. Eden njegovih potomcev, Mehmed se je preselil v predmestje Skader Tabaki ter je prišel do velicega upliva. Ko je prišel v Skader novi paša, pričakoval ga je Mehmed lepo, pa tudi odri do zadnjega krajcarja. Paša je postal od njega popolnoma odvisen in ker tega ni hotel prenašati, pustil je guvernerstvo Mehmedu, ali Mehmed mu tako dolgo ni dal miru, dokler ni izposloval v Carigradu, da postane on (Mehmed) paša. Tako se je tudi zgodilo. Postavši guverner trudil se je Mehmed na vsak način, da učvrsti svoje gospodstvo.

Vladal je tiranski, nazadnje pa je bil ubit od poslanca portinega, ker se ni hotel vojskovati proti Rusom. Ko mu je bil tudi sin Mustafa ubit, prešla je uprava pašalika v roke

Spoznanje prihaja.

Menda ni v nobenem parlamentu tako živahno, burno, kakor v angleškem in avstrijskem. V Londonu delajo hrup unanje, na Dunaji pa notranje zadeve ali marveč zadrege. Če se ima po tem, kar se v javnih krogih dunajskih godi, sestaviti podoba avstrijskega cesarstva, je ta pač res žalostna, povsod le pobeljeni grobi, iz katerih puhti duh gajilobe. Spoznanje tega je prešinilo že tudi najgorenejše prijatelje vstavoverne stranke, kar dokazujejo grenke in bodeče besede, ki leté v ministre ravno iz ust najiskrenejših ustavovercev levičnjakov. Dasi je to veliko zadoštenje vsem drugim, ki niso bili slepi malikovalci liberalizma, je zdaj, ko se je pokazal gnjili sad po njem vstrojene sisteme, vendar prežalosten pogled v brezno, ki se pred nami odpira. Meso se vzdiga proti lastnemu mesu — to je popolen razdor; prijatelj vali krivdo na rame prijatelja — to je dokaz, da vsi skup si ne upajo več naprej.

„Pri denarnih zadevah neha prijateljstvo“, pravi nemški pregovor. To se kaže najočitneje zdaj pri razpravah o državnem proračunu v gosposki zbornici. Grof Leo Thun je dokazal, da od l. 1873 do 1876 se je državni dolg pomnožil za 183 milijonov, od katerih je treba plačevati po 7 milijonov obresti na leto. Lansko leto smo naredili zopet 79 milijonov novega dolga. Minister denarnih zadev temu nasproti ni imel družega izgovora, kakor to, „da denarno stanje se ne more zboljšati toliko po varčnosti (če se manj potrosi), kolikor po večjih dohodkih“ ali z drugimi besedami: na to ni misliti, da bi se stroški državnega gospodarstva znižali, marveč treba bo le zopet povikšati dohodke. Kaj pa so ti dohodki? Nič družega ne kakor davki. Ker so pa zdaj ti že tako veliki, da bi večje le malo kdo še zmožel, se li potem ne bližamo bankrotu?

Res, žalostna prikazen, ki sedaj vladajočo stranko skli huje, kakor vse drugo, ker se ne more znebiti zavesti, da jo je le ona tako daleč zavozila. Kedar gostje ne morejo plačati, kar so zapili in zajedli, se skoro vselej spró med seboj in si začno očitati grehe. Tako se godi zdaj tudi v državni zbornici na Dunaji. Med prijatelji ministerstva je mnogo poslancev,

katere obilni davki: že tudi žulijo; ti so se naveličali hoditi za njim po vseh potih, taka disciplina j m je jela presedati. Teh pušice zbadajo zdaj ministre veliko huje, kakor jih boli najtežje streljivo iz topov nasprotne, opozicijske stranke. Teh so navajeni in imajo zánje že dosti kosmata ušesa. Najgrenkejša beseda iz ust sovražnika ti ne dé tako hudo, kakor še tako pohlevna graja iz ust prijatelja.

Do zdaj smo brali ministrom neljube govore iz državnega zbora le od poslancev opozicije ali državnopravne stranke. Letos pa so se oglasili z enakimi besedami celo levičnjaki in ti še veliko huje, ker jih veliko bolje poznajo, kakor prvi. Besede so res le besede, ali grenke so vendar še celó za ljudi, ki nimajo ravno prerahlj čutnic, in vse se je že nadjalo, da bodo sedanji ministri odstopili in prepustili svoje prostore drugim, kakor je eden izmed poslancev res v zboru rekel.

Beseda pak še ni dejanje, kajti čeravno levičnjaki — in tudi nekteri drugi — očitajo ministrom vsake vrste grehe, vendar še glasujejo z njimi. O njih posebno veljá pregovor, da „ne po besedah, ampak po dejanjih je soditi človeka.“ Zato bi bilo avstrijskim narodom najbolj vstreženo, če bi se razpustila ta zbornica in sestavila druga po volji narodov; kakor sedaj znamenja kažejo, bi bil za to že skrajni čas, kajti po toči zvoniti je prepozno. In toča se bliža ne le od znotraj, ampak tudi od zunaj.

Ne dá se več prikrivati, to spoznajo zdaj tudi najhujši na-protniki Slovanov, da si Avstrija po politiki zadnjih let zunaj ni pridobila niti prijateljev, niti spoštovanja. Zlasti kritika naših razmer po nemških unanjih listih je o naših razmerah jako slaba. Nikjer ni nobene hvale, povsod le graja, nekteri celó trdijo, da Avstrija zavoljo zamotanih notranjih razmer zdaj ne bi bila v stanu s kakim upom do zmage spustiti se v kako vojsko s komur koli. To je pač verjetno, kajti država, ki hoče biti močna zunaj, mora biti složna in trdna sama v sebi. To pa ravno pri nas pogrešamo. Zveza z Ogersko ni dognana, Slovani so nezadovoljeni, Nемец in Madjar na krmilu, v državnem proračunu primanjkljaj vsako leto viši, pomnoženje državnih dohodkov nemogoče — kdo li je, ki bo trdil, da v takem stanu

more biti Avstrija močna? Nasledki politike zadnjih let postajajo čedalje očitnejši, telo, ki zanemarja ali zatira kak ud svoj, kmalu čuti slabe nasledke tega. V Avstriji pa velja že več let Slovanom nasprotna politika. Kakšni pa utegnejo biti taki nasledki, najbolje kažejo Greuterjeve besede, ki je rekel, da, če se bodo Slovani prehudo pritiskali ob steno, se bo stena podrla in vsi skup utegnemo pasti kam drugam — iz Avstrije.

Daleč smo prišli toraj s sedanjo sistemo, tako daleč, da skoro ne bomo mogli več naprej po tej poti. Skrajni čas je, da se politika obrne in nastopi drugo — pravo pot, če ne, utegne geslo „Austria erit in orbe ultima“ — Avstrija bo na svetu najposlednejša — zadobiti pomen za dnje besede.

Politični pregled.

V Ljubljani, 8. aprila.

Avstrijske dežele.

General Ignatijev je pred svojim odhodom z Dunaja nekterim prijateljem rekel, da še ta mesec najbrže še enkrat pride na Dunaj. Kakor je razvidno iz vradne „Wien. Abendpost“ in Bruseljskega „Norda“ pa berlinske Nordd. Allg. Ztg., njegov zadnji prihod na Dunaj tudi ni bil tako brez vspeha, kakor so trdili in pisarili nemški vstavoverni listi. „Ignatijev, dobro omenja „Politik“, je politično stanje na Dunaju takoj spoznal. Madjari silijo k zvezi z Anglijo in k voski zoper Rusijo. vstavoverci Dunajski pa iz finančnih in političnih vzrokov ne želé vojske, ker bi bile naše denarne razmere vsled nje razdejane za vse prihodnje čase, če bi Avstrija prav zmagala. Tudi iz političnih vzrokov si vstavoverci ne žele nobenega pomnoženja slovanskega živelja, ker bi se morale sicer spremeniti notranje razmere. V Zagrebu zahtevajo vstanovitev trojedine kraljevine, in zdnjenje Bosne in Hercegovine. In v Pragu?... Česka, kakor je znano, v vradnih krogih več ne velja, zanje ni nobene Česke več.“ Pa tudi Angleži so postali mirnejši, in njihovi listi so zopet začeli pisariti o kongresu in priporočati mirno porazumljenje.

V državnem zboru se je te dni za-

njegovega brata Mahmuda, ki je najznameniteji od vseh Bušatlijev. Bil je silen junak, ali tudi največi verolomnik.

L. 1785 vzdigne se Mahmud paša proti Črnejgori. On je edini Turek, ki je prišel brez vsacega odpora na Cetinje, kjer je sežgal monastir. Vladika I. se je takrat zadržaval v Carigradu. Skoraj vsa Črna gora je bila takrat poplenjena. Iz Njeguša je javil primorskemu guverneru benečanskemu v Kotoru svoj vspeh, in ta mu na to čestita, ker ni poznal namer Mahmudovih. Iz Njeguša se je on vzdignil na Primorje ter je tukaj oplenil Pastroviče in Brajiče, ki so spadali pod Benetke, pa še le od tukaj se je podal v Skader.

Republika se potoži porti, ki je zares poslala vojsko proti Mahmudu. Mahmud se napoti proti Kosovu, ali ker ni imel dosta vojske, zedinil se je s silnima hajdukoma, Stanišo iz Bosne in z Batelijem iz Dibre. Turška vojska se z njim ni mogla meriti, zatoraj je poslala k njemu poslanika, ki mu je v imenu Porte vse odpustil, samo da preda svoje drugove. Mahmud je bil s tem zadovoljen, njegovi prijatelji so bili podavljani. Ko je sultan dobil njihove glave, rekel je, da želi samo še Mahmudovo. Radi verolomstva se je njegova voj-

ska razsrdila ter ga zapustila. Samo 90 ljudi mu je ostalo vernih, in s temi se je zapri v Skader, preskrbivši se za dolgo z vsemi potrebami. Turci so obsedali nekoliko mesecev Skader, ali brez vspeha; nazadnje so sklenili dogovoriti se ter so pozvali k sebi Mahmuda. Ta se vzdigne zares spremljan od 30 vojakov ter pride blizu glavnega stanu turškega zapovednika. Tukaj se je nabajalo turško topništvo. Mahmud skoči hitro s svojimi k topovom, ter začne streljati na Turke, ki so se razbegli na vse strani. Na ta način je razpršil Mahmud celo turško vojsko.

Porta je popustila vojsko proti Mahmudu, ter mu vse odpustila, ali ta je sedaj hrepenel po samostalnosti. Mislil se je že gospodarja Albanije, Primorja, Črne gore in Hercegovine. Svoje namere je hotel doseči s pomočjo avstrijsko. V to svrhu se je začel dogovarjati z Avstrijo.

Meseca maja l. 1788 je prišel na Cetinje avstrijski poslanec, hrvatski general Vukasović, da nagovori vladiko Petra I. na vojsko proti Turkom. Vspevši tukaj pošlje svoja dva druga Braniarda in Perueta v Skader, da tudi Mahmuda nagovorita na vojsko proti Turškeji, proti kojej ste se vzdignule tudi Avstrija in Rusija.

Avstrijski poslanci so dali Mahmudu v dar od Avstrije 50.000 cekinov in dve puški s srebrom okovani. Ali ko so se poslanci vračali v Črno goro, spremljani od Mahmudovih ljudi, so bili na potu ubiti po napotku Mahmudovem, in sicer zavoljo tega, ker mu Avstrija ni hotela dati Črne Gore.

Zatorej precej zbere vojsko ter navali na Črno goro, ali bil je potolčen ter prosljen na beg.

L. 1796 ponovi vojsko s Črno goro ter se vzdigne z 20.000 ljudmi, ali bil je pri Spuzu zopet popolnoma premagan, pa tudi sam ranjen. Komaj pa je ozdravil, že vdari zopet na Črno goro s 30.000 ljudmi. Peter I. se vzdigne nanj ter ga potolče pri Krusu, kjer pade 2000 Turkov, a med njimi tudi Mahmud paša; njegova glava se še dandanes nahaja v cetinjskem „muzeju“.

Bušatlije so upravljali s Skadrom do l. 1831, ko je bil poslednji od njih Mustafa paša ubit. Ker ni hotel plačati sultanu za grškega ustanka davka, ustrelil ga je izdajavstvom in njegovo spremstvo veliki vezir Rešid Mehmed paša pri Monastiru. Po smrti Mustafovej je dala Porta upravo Skadra v roke civilnim guvernerom.

čela nadaljevati obravnava o osebnem prihodninskem davku, ki se je bila pred nekimi meseci ustavila. Poljaki in pravna stranka so 5. t. m. nasvetovali, da bi se obravnava o davkarskih premembah odložila, ker je ministerstvo na tem, da bode skoraj odstopilo, pa ta nasvet je bil zavržen. O tem davku smo takrat že veliko pisali in bomo o priliki še kaj o njem spregovorili.

Vnanje države.

Rumunski minister Bratiano je bil te dni na Dunaju in se je potem podal še v Berlin. O svojem vspehu na Dunaju je sporočil, da ima Avstrija za Rumunijo najiskrenejša čutila in da se morajo razmere med njo in Rusijo po misli avstro-ogerskih krogov rešiti na evropskem kongresu.

V Angleškem parlamentu se bode danes pričela obravnava o poročilu kraljice, ki se je pred nekimi dnevi objavilo. Poslanec Lawson hoče pri tej priliki v imenu radikalcev priporočati dostavek, v katerem se sklicevane reserve kot neopravičeno in neprevidno graja. — Novica, da ima kanalsko brodovje odjadrtati proti otoku Malti, se neki ne potrdi, pač pa se naznanja, da so iz Indije nekatere ladije z vojniki v sredozemsko morje odšle.

Rusija Angležem ne upa dosti in nadaljuje priprave za vojsko, da bi je ne našli nepripravljene. Zaukazala je oboroženje 4 dozdaž še ne oboroženih vojnih okrajev in tudi deželni brambovci bodo do 13. t. m. sklicani. Dalje se poroča, da je Rusija v Ameriki nakupila več ladij, katerih namen bode nadlegovati ladije Angleške. Iz tega pa nikakor še ne sledi, da se bode vojska res tudi pričela, marveč sodimo, da Rusija ravna po starem izreku: „Si vis pacem, para bellum — če hočeš mir imeti, pripravljaj se za vojsko“. — Angleški poročnik lord Loftus je izročil ministru okrožnico Salisburyjevo, avstrijski poročnik pa odgovor našega cesarja na pismo carjevo in opazke naše vlade k mirovnim pogojem sanšterfanskim. — Veliki knez Mišel imel je včeraj priti v Petrograd, Nikolaj pa se je iz Carigrada povrnil v San Štefan. Sultan hoče njemu na čast neki napraviti velkanske vojaške vaje. Nekaj ruskih vojakov se je iz San Štefano odpeljalo po morji v Sevastopolj.

Po pariškem miru se je obrnil Danilo I., knez črnogorski, z noto do velevladi, v kojoj iztiče, da je po krivici proglasil Ali-paša Črnogoro za turško provincijo, da bi marveč Črna gora prej mogla imenovati svoji pokrajini Hercegovino in pol Albanije. A Skadrani so pokazali večkrat, da niso sovražniki Črnogorcev, da pač sami muhamedanci so ponosni, ako morejo reči, da so krvi črnogorske. L. 1862 Skadrani niso hoteli orožja vzdigniti na Črnogorce. Tistega leta je rekel skadarski katoliški duhoven Gašpar, da se ne pristoji, ko bi se krščani vojskovali s Črnogorci. Omer paša ga je zavoljo tega zaprl ter ga hotel poslati v Carigrad, ali na prošnjo francoskega konzula ga je zopet izpustil.

Letos slavi Skader štirostoletnico svojega pada pod Turško — in sodilo se je, da tudi osloboditev svojo.

Bodo-li Skadrani s Črnogorci potegnili ali kaj bode žujimi?

Malo je mest, o kojih več poje narodna pesem hrvatska. Skader je bil v prošlosti ene sudbine s hrvatskim narodom. Bode li to tudi v bodoče? Iz „N. L.“ priredil J. St.

Amerikanska zavezna vlada je vojnim ladijam zapovedala prijeti in vzeti vse kupčijske ladije, ki kupčijo s sužnjimi podpirajo.

Izvirni dopisi.

Iz Ljubljane, 6. aprila. (K volitvam.) V resnici komičen je „Tagblatt“, kedar našteva izvrstne lastnosti svojih kandidatov za mestni zbor. Tu so same kapacitete pa skoz in skoz delavne moči. Pa dasi so nekteri med njimi po svojih lastnostih spoštovanja vredni možje, jih vendar za svoje zastopnike ne moremo voliti, ker se potegujejo bolj za svoje strankarske, kakor pa za sploh občne zadeve, in hočejo po vsej sili iz Kranjske narediti deželo nemško.

Naj bi šli taki gošpodje raji tje gori na Oberštajersko kam se ponujat za poslance, tam bi jih morda raje volili, ki znajo tako lepo nemški govoriti; mi pa smo zadovoljni z našimi možmi, kateri sicer niso tako zaljubljeni v blaženo nemščino, pa imajo več srcá za nas, in naše razmere bolje poznajo, ker z ljudstvom večkrat govorijo; nemški gošpodje pa tega ne morejo, ker znajo le svoj nemški jezik, od „kranjščine“ pa komaj toliko umé, da znajo samo šteti, in zračuniti pa povedati, koliko ima plačati, kedor kaj pri njih kupi.

V tretjem razredu bomo narodnjaki zmagali, če količkaj delamo. V drugem razredu bo zmagala „inteligencija“ enoglasno, ker se mi volitve ne bomo udeležili; kajti vradnikov in penzionistov je tam več, ko vsih drugih meščanov skupaj; tedaj [prepuščamo „slavno“ zmagi „liberalcem“. Če bode tudi nemčurski „kapital“ zmagal v prvem razredu, to še ni odločeno; če narodnjaki vse žile napnejo, potem je zmaga mogoča, akoravno ne gotova. Lani nam je manjkalo 40 glasov; toliko se jih ne pridobi kar, ko bi trenil. Le z veliko delavnostjo, z izdatnimi žrtvami se dá kaj doseči. Tu je treba vsacega volica na muho vzeti, nobenega prezreti, in ko bi trebalo na pol živega na volišče prinesiti! Žalibog se pa mnogi narodnjaki, ki sicer hočejo povsod prvo besedo imeti, zdaj odtegujejo delovanju, agitaciji in žrtvam, in vse delo sloni na ramah malobrojnih delavnih mož, o katerih se pričakuje, da naj čudeže delajo! Brez boja ni zmage, pa tudi brez žrtev ni zmage. Mnogi pri nas čez vse povzdigujejo previdnost, in tisti vojak je njih ideal, ki skrit za grmom tiči; pa če bodo vsi vojaki skriti čepeli za grmom, taka armada nikoli ne bo zmagala, smpak kedar bo sovražnik druge oddelke premagal, bo tudi te za grmom poiskal in pokončal; zato je treba tem, ki so že v ogaji, o pravem času na pomoč priti. Štejemo v Ljubljani mnogo „iskrenih“ narodnjakov; pri shodu volilcev v čitalnici pa smo videli mnogo priprostih pa vrlih možakov od St. Petra, iz Trnovega in Krakovega, izvoščikov, krčmarjev, branjevcev itd., pa mnogo onih „iskrenih“ narodnjakov, ki bi se morali zato reč najbolj zanimati, teh nismo videli! Še nekaj bom omenil. Imamo narodnjake (?), ki bi lahko zadobili volilno pravico, ker njihovi dohodki so toliko, da bi lahko pogrešali teh par goldinarjev davka, da bi prišli med volilce, — pa kjer je treba kaj žrtvovati, tam se zgubi „rodolubje“, kakor kafa. Pomislimo vendar, kake žrtve so doprinašali drugi narodi, prej ko so dospeli do samostojnosti, in sramujmo se ter ne govorimo dalje o rodoljubji, če se vsake najmanjše žrtve ustrašimo!

Iz Brdskega okraja 21. aprila.

Po dolgi, mrzli in nevgodni zimi nam se je

približala rajska in topla spomlad. Marljiví kmetje, vrtnarji, gojzdorejci so začeli zemljo obdelovati ter gnojiti, sejati, saditi in cepiti. Spomlad je vesel in važen čas za vsacega; še starčki in bolniki se je veselé. Posebno je pa spomlad vesel in važen čas za vse tiste, kateri radi obilno sejejo, sadijo ali cepijo, da imajo na jesen obilno žetev in veliko sadu, in jim ne bo treba po zimi stradati. Toda tako ni povsodi, je namreč tudi nekaj taciš posestnikov, kateri niso tako pridni in marljivi, temuč zanikrno sejejo in sadijo po njivah, na vrtilih ali po gozdih pa še celo nič ne, temuč imajo svoje senožeti in polja nepognojene in prav puste puščene, vrtovi in gozdi so goli in prazni, njihovo poslopje ima razdrapano streho, ua gnojišči raste pahovka, v hiši pa skače lakota. Tako se godi marsikje, zato misleč človek z žalostnim srcem opazuje v svoji ljubljeni domovini toliko revščine, in premišljuje, kako da bi se vsi borni zemljaki in tisti, kateri so dozdaž gledali svoja zemljišča brez koristi in pridelka zlasti pa za vrtove in gozde se premalo zmenili, vneli in ogreli za delo ter za splošno kmetijsko in domovinsko blagostanje.

Pri takem premišljevanju mi je prišlo na misel, da bi bilo za kmetijstvo morebiti koristno, če bi kmetijska družba delila več pohvalnih medalij vsim pridnim in izvrstnim malim in velikim posestnikom, ki imajo vse svoje posestvo v dobrem stanu. Morda bi to več hasnilo kmetijstvu kakor pa denarne subvencije, kajti matrajalna podpora se zamore le malo komu podeliti, komaj enemu ali pa še ne v enem okraju. Duševna podpora pa se zamore mnogim pripoznati, kar bi bilo veliko bolj spodbudno; za denarno podporo se mali in borni kmetič ne briga dosti, ko ve, da jo ne bo nikoli dobil, pripoznalno svetinjo bi si pa že upal morda zaslužiti in majhna hvala bi se mu tudi kaj dobro prilegla. Sploh se pri nas v Avstriji lenoba in huda dela premalo grajajo, delavnost in dobra dela pa premalo hvalijo.

Iz Št. Ruperta na Dolenjskem, 3. aprila. (V p o s n e m o.) Zadnji dopis „za pust in post“, kterega ste objavili v vašem cenjenem listu svoje adrese ni zgrešil. Da je objektivno, ne glede na desno in na levo, resnico objavil, to spričujejo ravno njegovi nasprotniki, katerih je pa kaj malo, kakor smo za gotovo zvedeli. Samo par nemčurjev se je jezilo in mislilo s tem resnico ovreči, da je čez „Slovenca“ zabavljalo. O simplicitas! Za pustni torek smo jim bili hvaležni, da jih ni bilo, pa še bolj bi bili nekterim za pepelnico — ne bi bilo pri nas pohujšanja. Spominjamo se o enakem dogodku pred nekaj leti v Beršlinu pri Novem mestu, ktero ravnanje „omikanih“ gospodov je imelo morda tisti nasledek, da jim potem „neomikani“ kmetje niso imeli niti v davkarijo niti na trg kaj prinesiti „zur Erfrischung.“ Pa pustimo to zadevo in nadaljujmo ravno z „neomikani“ kmeti, ki bližjemu trgu vso čast delajo. Pa kako to? se bote spogledovali. Stvar je vredna, da se priobči, izvedeli smo jo iz najzanesljivejših virov, in vzbudila je splošno zadovoljnost. Zato se priporoča v enakih slučajih dotičnim v posnevanje med vsem slovenskim ljudstvom. Preteklo nedeljo so imeli v Mokronogu občinsko sejo, v kateri so se, kakor slišimo, važne zadeve obravnavale, ki dokaj segajo v možnjo z davki tako že zelo obkladanih posestnikov. Med odborniki jih je tudi nekaj, ki boje ne vedo, ali so po rodu Nemci ali Slovenci in so tudi pri zadnji volitvi v Trebnem kot zgubljeni tavalj med tisto peščico nemčurjev, ki

prav za prav sama ne ve, za kaj se poteguje. Nek odbornik se med obravnavo poslužuje nemškega jezika. Kar se vzdignejo štirje kmečki odborniki ter grede meni nič tebi nič iz sobe. Ostali se spogledajo... en odbornik stopi za njimi... no, možje... kaj pa je? kam greste? saj še nismo končali? „Kaj bomo delali, ker ne zastopimo po nemško“ je odgovor. A, le stopite nazaj saj znajo vsi gospodje po slovensko, ali saj po kranjsko (ker nekteri hočejo imeti po sili tudi „kranjsko špraho“, kakšno imajo potem Spodnji Štajarci, Korošci, Goričani itd. menda „štajarsko, koroško?“...) — se bo že po domače govorilo. Kar se je po tem tudi zgodilo. Zares možato ste storili, vi kmetovalci, sami ste si dali naj lepše spričevalo. Kadar se govori o vas in vaših zadevah in sega v vaše mošnje, tirjajte tudi, da se vam stvar po domače razjasni. Pokažite vselej, da se ne daste prezirati, ne sebe ne svojega jezika; s takim ravnanjem bi znali še marsikteremu oči odpreti, da je res grdo svoj narod zaničevati. V tem pomenu je že davno pel slavni Koseski:

„Kdor zaničuje se sam, podlaga je tujčevi peti.“

Da, predragi kmetovalci slovenski, le zavedajte se svojih pravic ter jih tudi povsod brez strahu tirjajte — saj se vam tudi po postavi mora vstreči. Nad tem ni dvoma, da bodo prišli časi, ko bo naš jezik v zborih in pisarnicah imel častno mesto, ktero zdaj nemščina zavzema; zakaj narodni duh ali ideja se ne da zatreti. In ako ta vas prešine, toliko prej pride do zmage; saj ravno vi ste jedro in podlaga za boljšo prihodnost, sinovi, ki iz vaše srede prirastejo in se olikajo, oni bodo rešili čast domovine, odpadnikov bo zmirom manj; na vas se bo treba bolj in bolj ozirati, ker nosite primeroma naj večje breme davkov. Vi ste pravi posestniki prelepe dežele, ki ste o podedovali od slavnih predočetov, in jo bote tudi enako goreče ljubili. Vam veljajo v polni meri besede našega neumerljivega pesnika Vodnika, ki jih je že pred več ko pol stoletjem na slavo svojemu ljudstvu pel:

Od nekdanj že tukaj
Stanuje moj rod,
Če ve kdo za druž'ga,
Naj reče, od kod?

Domače novice.

V Ljubljani, 9. aprila.

(Veleč. g. Ljubljanski knezoškof dr. Janez Pogačar) so se v noči od nedelje na ponedeljek podali na Dunaj.

(Prvi poklon kardinalov papežu Leonu XIII.) imenuje se podoba, ki je ravnokar v razni velikosti prišla v Dreždanah na svitlo po izvorni sliki Scherer-ja in Engler-ja. Papež Leon XIII. sedi na prestolu in okoli njega stoji 61 kardinalov, katerih obrazi so po fotografijah tako dobro in natančno naslikani, da jih vsakdo, kteremu je kateri izmed njih znan, brez posebne težave spozna. Cena tej krasni podobi v velikem formatu (64 in 48 cent.) je 1 gld. 60 kr., manjša (48 in 32 cent.) velja 1 gld., še manjša 80 kr., fotografije v kabinetnem formatu pa se dobivajo po 50 kr. Naročila sprejema knjigarna O. Klerrove vdove v Ljubljani na Starem trgu št. 2.

(Dva delnici narodne tiskarne) želi nekdo prodati za 60 gld. Kdor ji želi kupiti, naj se obrne do vredništva „Slovenca“, ki mu bode naznanilo ime dotičnega lastnika.

(Živinski somenj) je bil srednje obiskovan, in posebne kupčije ni bilo.

(Slovensko gledališče.) V nedeljo se je

predstavljal za g. Koceljevo benefico izvorna žaloigra, ki jo je spisal Franjo Potočnik. O igri sami nameravamo prihodnjič kaj več v podlistku govoriti. Za danes povemo, da ravno ni slaba, ideja Safe Bafe je srečna; jezik krepak, sem ter tje smo slišali klasične izreke.

Dalo bi se iz te igre dosti narediti, ko bi bile uloge v boljših rokah. Igralo se je namreč tako slabo, da se niti najskromnejšim terjatvam zadostilo ni. Trebalo bi pri tej igri impozantne scenerije in veliko osobstva. Sultan, vezir, šajk ul izlam, Safa Bafa, Hasan, Turjanski, — vsi ti bi morali nastopiti z velikim spremstvom. Ljubljanskega župana je predstavljajal osemnajstleten mladenič, tudi hrvaški ban ni uloga za g. Bonača, ki je prešibka oseba s prerahlim, pretankim glasom; baron Ravber je bil po zgodovini herkuličen mož, ne pa mladenič, kakor se nam je predstavil g. Urbanec. Deželni zbor kranjski je bil tudi žalosten, nič veličastnega, da bi imponiralo, edini g. Rus je umelimenitnost svojega stanu, ter bil tudi dobro maskiran. Gosp. Fajgelj je deklamiral svoj govor, kakor učenec v šoli. Janičarskega ago je bolje naredil. Prigega meščanov je bila tako rahlo in mlačno govorjena, da je naredila prej smešen, nego veličasten vtis. Gosp. Kocelj, beneficijant, je v obeh ulogah dobro igral, bil večkrat pohvaljen, ter je prekosil več ko za dve glavi vse druge igralce Baron Lenkovič (g. Jeločnik) je bil dober. Gospa Odijeva in g. Schmidt sta igrala, kakor navadno, tedaj dobro v primeri z mnogimi diletanti, ki so ta večer nastopili. Konečno pa prašamo: kje so bili naši drugi izurjeni igralci? Ali stari režiser našega gledališča res ni vreden, da bi mu enkrat v letu na pomoč pritekli? Ali kolegijalnost le pri častnikih biva, ali je pri igralcih ni treba? Pri vseh napakah je igra vendar lepa, pa pokvarila se je po nezmožnih igralcih tako, da je morato ne samo g. Potočnika, ampak tudi druge poznavatelje lepote žaliti in v srce boleti. — Hiša je bila srednje obiskana; g. Kocelj se slabo pohvali. Da mu dram. društvo 5 odstotkov odtegne od dohodka, se nam ne zdi prav.

Razne reči.

— † Kardinal Jožef Berardi je v Rimu umrl. Rojen 28. septembra l. 1810 bil je za kardinala imenovan 13. marca 1868.

— Povodenj je zadnje dni v nekterih krajih prizadejala silno veliko škode, zlasti v budapeškem komitatu na Ogerskem. Cesar so poškodovanim podarili 500 gld. podpore.

— Za popravo cerkve pri sv. Duhu na Dolenjskem so cesar darovali 500 gl.

— † G. Janez Vehovec, žuženberški župan, je 7. t. m. umrl. Mož je bil v tamošnji okolici jako čisljan in spoštovan, zato je pa vse tem bolj bolelo, da je v javnem življenju vlekel z nemškutarji, ki so ga pri volitvah za deželni zbor voliteljem navadno ponujali za svojega kandidata.

— Šmarnice Marije Device. Pobožnost, ktere nam predrenski liberalizem s svojo hudo slano ne sme posmoditi, to je majnikova ali šmarnična pobožnost, tolikanj mična in koristna. V ta namen je preč. g. L. Jeran na svetlo dal letos že VII. letnik svojih „Šmarnic Marije Device“ v lični knjižici, ktera se dobiva pri založniku M. Gerberju v polusnji po 70 kr., v usnji po 90 kr. in z zlatim obrezkom po 1 gld., 10 kr. Osnova v njej je za vsaki dan ta-le: 1. Eua lastnost Marije Device obračana na naše življenje z nauki, zgledi in mno-

goterimi pojasnili; 2. tri vprašanja; 3. sklep (velikrat v krepki pesniški obliki); 4. prav kratka molitvica; 5. šmarnice za na dom. Vse je v zvezi med seboj, in dasi bolj ob kratkem, je vendar vse prav krepko in tehtno, kakor od tako dovršenega duhovnega pisatelja drugače biti ne more, in se torej vsem bogoljubnim Slovincem jako priporoča.

— „Zora“ lepoznan-ki list tiskarne Pajkove v Mariboru je nehala izhajati.

Umrli so:

Od 4. do 7. aprila. Terezija Peterca, čevljarica. o. 1½ l., za sušico. Hildegarda Floh, c. k. nadlajt. o. 1½ l., vsled slabosti. Jožef Lavrič, čuv. o. 6 t., za božjastjo. V bolnišnici do 29. marca. Luka Ferlan, del. 61 l., za pljučnico. Andrej Telban, del. 70 l., za sušico. Andrej Gričar, kočjaž 60 l., za nadoho. Terezija Flis, del. 25 l., za jetiko. Marija Svetec, del. o. 4 l., za opekljami Franc Klun, del. 52 l., za mrtudom. Ana Kermel, gost. o. 1½ l. vsled slabosti.

Loterijske številke 6. aprila.

V Trstu: 60, 48, 18, 32, 79.

V Lincu: 56, 70, 61, 8, 73.

Telegrafične denarce cent 8. aprila.

Papirna renta 61.50 — Sreberna renta 65.50 — Zlataranta 73.35. — 1860letno državno posojilo 110.25 Bankine akcije 788 — Krsditne akcije 208.25 — London 122.25 — Srebro 106.80. — Cos. kr. cekini 5.70. — 20 frankov 9.71.

Naznanilo.

Prva koroška mehan. predilnica

(2)

Feldkirchenu na Koroškem.

početkom t. l. v polnem delu, prede: predilno in kosmínsko prejo od št. 1—20 po naročilu prav po ceni a prede in dela tudi proti plačilu, in sicer: 12 kr. za ½ kilo (1 funt) kosmínske preje od št. 1—20, in 20 kr. za ½ kilo (1 funt) predilne preje od št. 1—20; dalje je predilnica v zvezi s tkalnico, v kateri se izdeluje prav po ceni vse suroveje platneno blago (n. pr. vreče za oglje in žito nepremočne štorije, šotorsko platno, platno za jadra, plahte in domače platno). — Naročbe se brzo izvrševajo.

Feldkirchen, meseca marca 1878.

Zobni zdravnik dr. Tanzer,

učitelj zobnega zdravlilstva na vseučilišču v Gradcu,

pričenja svojo zobno zdravlilno in zobno-tehnično prakso 7. aprila t. l.

v Ljubljani pri „Slonu“

(Hotel Elephant)

od 9. ure dopoldne do 5. ure popoldne.

Moji c. kr. priv. pripravki za zobe: Anti-septikon, voda za usta, steklenica po 1 gl., prah za zobe v škatlicah po 1 gld. in v manjših po 80 kr., pa pasta, zavitek po 80 kr., posamezne pa po 30 kr. se dobivajo v Ljubljani že v znanih zalogah.

Mudil se bom v Ljubljani do Velike nedelje. (1)

Najnovejša in najizvrstnejša podoba

papeža

Leona XIII.,

oljnotis, v veliki obliki, 68 cent. visoka in 57 cent. široka, v krasnem pravem pozlačenem okviru se dobiva po 15 gld. (ki se zamorejo plačati tudi v treh mesečnih obrokov) pri

Karl Till-u,

(2) knjigarna in prodajalnica umotvorov, muzikalij in papirja v Ljubljani.

BIAZNIKOVÍ GEJCI V LJUBLJANI.